

утриматися від поширення неперевіреної інформації, отримувати інформацію з різних ресурсних джерел, зменшити споживання новин та дотримуватись інформаційної гігієни [2]. А також для збереження власного ментального здоров'я використовувати ефективні психологічні копінг-стратегії, наприклад, такі як «ігнорування» джерел негативного інформаційного впливу, «блокування» засобами побудови психологічних бар'єрів, емоційне відчуження тощо. До того ж, активно використовувати різні активні та пасивні методи захисту від маніпуляцій, опановувати різні способи та техніки самопомоги в складних психо-емоційних ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Бабенко О. О. Дослідження психологічного впливу слідчих на учасників слідчих дій у рамках судово-психологічної експертизи. Бочаровські читання: тези доп. учасників Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 25-річчю підготовки психологів у Харківському національному університеті внутрішніх справ (м. Харків, 13 квітня 2018 р.). Харків, 2018. С. 26–29. URL : <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4ffa5b55-ef8e-4ecc-8e3c-43b1c756cf13/content> (дата звернення: 30.10.2023).
2. Медведева О. В. Інформаційно-психологічний вплив в умовах воєнних дій в контексті психічного здоров'я . URL : <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/9c387974-871a-4f68-9238-524fe196b203/content/>. (дата звернення: 29.04.2024).
3. Професійно-психологічна підготовка поліцейського : навч. посіб. / А. М. Гельбак, О. М. Молчанова, Г. В. Мухіна, Н. В. Цумарева. Київ : Алерта, 2024. 258 с.

Тетяна ЦЮПЕНКО
викладач Вінницького
навчально-наукового інституту
економіки Західноукраїнського
національного університету

РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ

Комунікація є невід'ємною складовою існування та розвитку суспільства. Вона впливає на всі сфери його функціонування та сприяє формуванню стабільних міжособистісних відносин. Перебудова суспільства, яку ми спостерігаємо в даний час на світовому рівні, супроводжується проникненням комунікації у всі сфери його життєдіяльності і сприяє виникненню нового типу комунікативних структур та процесів, а також переосмисленню ролі комунікації в продуктивному розвитку суспільства.

Комунікація – це процес обміну думками, ідеями, фактами з важливими для досягнення мети групами людей або особами. [4, с152]. Однак в умовах

війни цей процес значно ускладнюється. Сьогодні це актуальна проблема, яка потребує аналізу і вирішення, адже більшість громадян нашої країни вимушена жити, навчатися та працювати в умовах відсутності нормальної комунікації.

У сучасному світі в процесі глобалізації та поширення інтернет-технологій одним з зручних засобів комунікації стали соціальні мережі, їхня мета об'єднати якомога більшу кількість людей, надавши їм максимум можливостей комунікації між собою. На сьогодні найбільша в світі соціальна мережа Facebook нараховує понад один мільярд активних користувачів (таких, що відвідують її не менше одного разу на місяць). Серед молоді, народженої наприкінці ХХ ст., 96 % зареєстровані хоча б в одній соціальній мережі. [1]

З початком повномасштабної війни в Україні соціальні мережі стали для українців одним з вагомих засобів комунікації, а також одним із ключових джерел інформації і водночас майданчиком, аби розповідати світу про російські військові злочини. За даними digital-дослідження в Україні 71,8 % населення є інтернет користувачами, з них 64,6 % -активні користувачі соціальних мереж.[3] Сьогодні вважаємо, що соціальні медіа відіграють подвійну роль у комунікаціях: відкривають великі комунікативні можливості з одного боку, з іншого – приховують в собі ризики та небезпеки, викликані цими кризовими ситуаціями. Часто достатньо незначної помилки (обмовки) в спілкуванні для створення повномасштабної кризи. Однак, правильне використання медіаканалів спілкування може стати цінним інструментом її вирішення. [2]

Наразі ми спостерігаємо тенденцію ще більшого зростання популярності соцмереж в Україні і одним з основних чинників такого зростання є їхня оперативність. В умовах війни – небезпеки обстрілів, повітряних тривог, окупації, під час евакуації, люди прагнуть отримати правдиву інформацію і передати якусь інформацію про себе якнайшвидше. Адже від цього інколи залежить їхнє життя та здоров'я. Проте контент, що нам транслюють соцмережі не завжди якісний, а іноді він просто містить дезінформацію та стає інструментом в руках ворога під час проведення ним інформаційно-психологічних спеціальних операцій. Адже росія, крім фронту, вкладає величезні ресурси в інформаційну війну, організовуючи масштабні дезінформаційні компанії та залучаючи до цього відомих осіб для поширення неправдивих даних, що мають вплив на свідомість українців.

Українські користувачі та видання часто скаржаться на видалені дописи, бани і зниження переглядів через дописи про війну в соцмережах. Частково проблема у самих соцмережах (яким складно модерувати чутливий контент).

Кількість непрогнозованих змін, пов'язаних з військовими діями, особливо на територіях де ведуться активні бойові дії, ставить за необхідність побудови активного діалогу влади з населенням так, щоб люди знали про будь-

які зміни та могли вчасно адаптуватися до них, щоб спілкування відбувалося у форматі діалогу і саме соцмережі сьогодні є одним з системних, доступних та діючих каналів такої комунікації. Спектр комунікаційних дій дуже широкий: оперативні оголошення про важливі зміни, розгорнуті пояснення рішень та дій, контакти з якомога більшою кількістю мешканців, які виїхали за межі громади, інформування про наявну підтримку та допомогу (розгортання мобільних пунктів, приїзди міжнародних організацій).

Після налагодження зв'язку на деокупованих територіях, де не завжди можливий контакт у форматі зустрічей, владні структури сторінки у соцмережах почали використовувати для збору ідей та думок мешканців щодо нагальних питань.

На тлі широкомасштабного вторгнення в Україну світові компанії, об'єднавшись, надавали і до сьогодні надають значну підтримку в інформаційному просторі соцмереж, де засуджували дії росії. А волонтери, зірки та інфлуенсери збирають пожертви, записують відеозвернення, влаштовують заходи та благодійні аукціони. Готелі в просторі соціальних мереж надавали інформацію про забезпечення безкоштовним житлом вимушених переселенців; застосунки надавали промокоди для вивчення мов, авіаперевізники – тисячі безкоштовних квитків, держави – гуманітарну допомогу тощо.

Також слід зауважити і про вплив комунікацій у соцмережах і на психічне здоров'я населення. З однієї сторони люди об'єднуючись у певні групи мали можливість отримувати психологічну допомогу та підтримку. З іншої сторони враховуючи те, що будь-яка соцмережа містить свідомі маніпуляції та перекручування фактів в умовах інформаційної війни часто замість спокою та підтримки населення отримує емоційне виснаження.

В умовах війни комунікація і здатність розуміти інших потрібна, як ніколи, адже це те, чого потребує кожен у такий час. Погано налагоджена система комунікації стає однією з основних причин виникнення проблем як індивідуальної, так колективної і масової комунікації. Наразі соцмережі відіграють одну з важливих ролей у цьому процесі.

Важливо аналізувати інформаційні потоки, відсіювати з користувацьких ресурсів ті, які мають недобросовісну репутацію, у попередній діяльності яких виявлено поширення неправдивої інформації, які доносять інформацію однобічно і безапеляційно, які мають яскраво виражену заангажовану позицію. Також варто вдумливо поширювати будь-які повідомлення, не піддаючись на провокації, не вступати в сумнівні маніпулятивні дискусії метою яких є поширення розбрату серед українців та розхитування їх психологічного стану. Адже помилки у побудові комунікації в соціальних мережах можуть стати першопричиною початку певних кризових процесів.

Список використаних джерел

1. Палій С. В. Соціальні мережі як засіб комунікації електронного навчання. Управління розвитком складних систем.-2013.-Вип.13.-С.152-156. URL :

<https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/219ca342-4d8e-48cf-b4ef-72522d0f0901/content>.

2. Родіонов С. І, Гервіц Л. І, Забуреха Є. М. Використання соціальних мереж в умовах війни. URL : https://mr.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/35/zbirnyk-tez_ekonomichnyj-forum_1-3_grudnya_2022_hmelnyczkyj.pdf#page=225.

3. Снопок О. Дивимося, читаємо, слухаємо: як змінилося медіаспоживання українців в умовах повномасштабної війни. URL : <https://www.pravda.com.ua/columns/2022/06/22/7353987/>.

4. Холод О. М. Соціальні комунікації: тенденції розвитку. Київ : «Білий Тигр», 2018. 370 с.

Надія ФІСУНЕНКО

завідувач кафедри аналітичної економіки та менеджменту
Дніпровського державного університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук

СУЧАСНІ ТРЕНДИ ПЛАТФОРМІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Становлення та розвиток цифрових трансформаційних процесів у національній економіці зумовлені необхідністю забезпечення високого рівня конкурентоспроможності держави, прискорення зростання економічних показників валового внутрішнього продукту, розширення спектру впливу на світовій арені.

Питання аналізу стану та прогресивного розвитку цифрових трансформаційних процесів на макроекономічному рівні досліджувались у роботах багатьох закордонних та вітчизняних вчених, проводилась комплексна оцінка стану економіки держави у спектрі впливу особливостей Індустрії 4.0 та розвитку смарт-технологій, впровадження та розповсюдження можливостей використання штучного інтелекту, розширення впливу мережевих ринків, використання цифрових платформ на макроекономічному рівні.

Однак, багатоаспектність аналітичних і практичних матеріалів, що представлена за означеною тематикою не розкриває повною мірою загального уявлення щодо становлення та прогресивного розвитку процесу платформізації економіки України, формування її довгострокових стратегічних пріоритетів в умовах повномасштабних воєнних дій на території держави, впливу глобалізаційних цифрових трансформаційних зрушень.

На сьогоднішній день цифрові платформи є фундаментальним елементом формування та прогресивного розвитку сучасної економічної системи держави. Підходи до трактування категорії «цифрові платформи» дотепер викликають дискусію серед дослідників, аргументуючи різні сторони